

Jaarverslag Working Party on International Safe Motherhood & Reproductive Health 2016

Inleiding

De werkgroep bestaat sinds 1987 en heeft ongeveer 140 leden. Dit aantal is de afgelopen jaren flink gestegen. De leden zijn vooral gynaecologen en gynaecologen in opleiding. Ook verloskundigen en enkele andere, public-health georiënteerde geïnteresseerden maken deel uit van de werkgroep. De meeste leden werkten een deel van hun loopbaan in lage inkomenslanden en enkelen werken daar nog steeds. De werkgroep maakt zowel deel uit van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie (NVOG) als van de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg (NVTG).

Het jaar 2016 was een pre-lustrumjaar waarin lopende activiteiten werden gecontinueerd, er een viertal zeer goed bezochte werkgroepsbijeenkomsten plaatsvonden met opvallend goede opkomst van nieuwe en jonge leden. Er was tegenslag in het samenwerkingsproject in Gondar door de politieke onrust in Ethiopië. Onze secretaris kreeg een leidende rol in de ontwikkelingen binnen de NVOG met betrekking tot het opzetten van een Global Network. Op 16 maart werd in Rotterdam getoast op de benoeming van de voorzitter als hoogleraar 'Internationale aspecten van reproductieve gezondheidszorg, in het bijzonder veilig moederschap' per 1 maart. Tenslotte werden al voorbereidingen opgestart voor belangrijke activiteiten in lustrumjaar 2017!

Doelstelling

De doelstelling van de werkgroep is het ondersteunen en verbeteren van de reproductieve gezondheidszorg in lage inkomenslanden door samenwerkingsverbanden aan te gaan met organisaties en personen in die landen. In deze samenwerkingsverbanden worden projecten ontwikkeld die de kennis en kunde van gezondheidswerkers en de kwaliteit van zorg in lage inkomenslanden verbeteren, die wetenschappelijk onderzoek in lage inkomenslanden stimuleren en projecten die de opbouw van een organisatiestructuur in een laag inkomensland ondersteunen. De werkgroep draagt actief bij aan de opleiding van tropenartsen in Nederland. Daarnaast vindt de werkgroep het van belang om de reproductieve gezondheid van vrouwen in lage inkomenslanden en die van vrouwen met een achterstandspositie in eigen land onder de aandacht te brengen van Nederlandse artsen en gynaecologen.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2016 uit: Jelle Stekelenburg (voorzitter), Mimosa Bruinooge (secretaris), Jeroen van Dillen (penningmeester), Jos van Roosmalen (lid), Thomas van de Akker (lid, aandachtsgebied onderwijs), Anke Heitkamp (lid, aandachtsgebied website en public relations) en Marcus Rijken (lid, aandachtsgebied wetenschap). In het najaar is Heleen Beekhuizen als nieuw lid toegetreden tot het bestuur. Haar bijdrage gaat met name bestaan uit het betrekken van de gynaecologie en dan met name gynaecologische oncologie in de Working Party.

Activiteiten 2016

Werkgroep vergaderingen

Er zijn vier werkgroepvergaderingen geweest: 16 maart in Rotterdam, 1 juni in Utrecht, 7 september in Almere, 30 november in Amstelveen. De volgende voordrachten werden gehouden:

16 maart Rotterdam

ODON device - Mario Meriardi.

Cervix ca in ontwikkelingslanden_- Naomi de Jonge – Vink

1 juni Utrecht:

Perspectives of Skilled Attendants on the Quality of Emergency Obstetric Care in Local Health Centres in Gondar, Northern Ethiopia – Linda Barry

'They Survive...!', Severe Acute Maternal Morbidity in Metro East, Western Cape Region, South Africa – Anke Heitkamp

Research plans for answering local clinical questions in rural Tanzania - Rob Mooij (zie bijlage)

9 september Almere

Presentatie over Alii - Erik-Jan Vlieger en Richard Osinga

Evaluation of introducing a training in emergency obstetric and newborn care in Gondar, Ethiopia - Marieke Meulenbeld

30 nov Amstelveen

ISUOG (International Society of Ultrasound in Obstetrics & Gynecology) en echo onderwijs in outreach – Titia Cohen

Exploring smart support for maternal health care – Nic Moens

Activiteiten bestuur

De jaarlijkse bestuursvergadering vond plaats op zondag 23 oktober in Breukelen.

Werkgroepenoverleg NVTG

Deze jaarlijkse bijeenkomst met het bestuur van de NVTG vond plaats 4 februari 2016 in Utrecht en werd bijgewoond door Mimosa Bruinooge die een flitspresentatie heeft gegeven over de activiteiten en toekomstplannen van de werkgroep. Samenwerking met Gondar stond hierbij centraal.

Opleiding, onderwijs en onderzoek

De werkgroep is actief betrokken bij de opleiding van Nederlandse tropenartsen. Veel leden van de werkgroep werken in een ziekenhuis waar tropenartsen worden opgeleid, sommigen zijn opleider.

Tropenopleiding

De opleiding nieuwe stijl is vanaf 1 januari 2014 van start gaan en de opleiding tot Arts Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde (AIGT) is nu dan dus ook een echte, erkende opleiding. In december van dit verslagjaar (2016) werd bekend dat in de Tweede Kamer werd besloten dat de overheid een structurele bijdrage gaat leveren aan de financiering van het Opleidingsinstituut. Opnieuw is er dus een belangrijke stap gezet op weg naar de professionalisering van de opleiding tot AIGT. De volgende stap zal nu moeten zijn dat ook de opleiding gefinancierd gaat worden, conform de andere specialistenopleidingen.

Verskillende leden van onze werkgroep spelen een rol bij de tropenopleiding: Erica Janszen als lid van het Het Concilium Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde (CIGT) en lid van de centrale selectiecommissie van het Opleidingsinstituut IGT, Albert Mantingh is lid van het bestuur van de Stichting Opleidingsinstituut IGT, Jogchum Beltman is lid van de Stichting Opleidingsinstituut IGT, Jogchum Beltman en Thomas van den Akker zijn organisatoren van de opleidingsdag en Jelle Stekelenburg volgt Hans Hogerzeil op als lid van de Academische Raad. Verschillende leden van de werkgroep zijn opleider van de AIOS-IGT in hun eigen ziekenhuis en Jelle Stekelenburg heeft een bijdrage geleverd aan de Nationale Tropen Cursus aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen.

Meerdere leden van de werkgroep dragen actief bij aan onderwijs over Internationaal Safe Motherhood aan geneeskunde studenten in zowel de bachelor als de master fase.

Onderzoek

Een toenemend aantal PhD-kandidaten wordt vanuit Nederland begeleid door leden van de werkgroep: Stekelenburg (in Groningen en Amsterdam), van Roosmalen en van den Akker (in Amsterdam en Leiden), Rijken (in Utrecht) en van Dillen (in Nijmegen).

Recentelijk werd een Memorandum van Overeenstemming ondertekend door de Working Party, Research Instituut SHARE in Groningen, het Athena Instituut in Amsterdam en het John Hopkins Institute for Education in Gynaecology and Obstetrics (Jhpiego). Jhpiego is een internationale non-profit gezondheidsorganisatie verbonden aan de John Hopkins University en werkt al meer dan vier decennia aan implementatie van levensreddende interventies in de zorg voor moeders en kinderen in de hele wereld. Jhpiego faciliteert tien van haar meest capabele werknemers PhD-onderzoek te doen.

Van 7 tot 11 maart vond een research workshop plaats voor PhD-kandidaten in Groningen; op 19 en 20 september in Addis Abeba.

Widyawati promoveerde aan de Radboudumc Nijmegen op onderzoek naar anaemie en zwangerschap in ruraal Indonesia met het proefschrift getiteld 'The four pillar Approach, a new model for iron deficiency anaemia management during pregnancy'. Promotor Prof T Lagro, Co promotoren Dr S Jans en Dr J van Dillen. Dr Stekelenburg nam deel aan het symposium en aan de oppositie.

Joyce Brown, lid van de werkgroep, promoveerde op 4 oktober in Utrecht op het proefschrift 'Improving maternal health in urban low resource settings'.

Samenwerking KNOV

De meeste vergaderingen van de werkgroep werden bijgewoond door een vertegenwoordiger van de KNOV (ondermeer Marianne Sanders). Helaas zijn er in 2016 geen vergaderingen van KNOV Platform Internationaal bijgewoond door een werkgroep lid. In 2017 het KNOV platform Internationaal haar naam wijzigen in 'Grenzeloze Verloskunde', mogelijk ook met een verandering van aandacht (niet alleen lage londen landen, maar global verloskunde) en een nieuw twinning partner. Er zal een nieuw contactpersoon komen voor KNOV internationalisering en het is onze intentie om hiermee een nieuwe start te maken voor meer samenwerking.

Samenwerking Gondar

Via persoonlijke contacten van enkele leden bereikte ons een verzoek tot samenwerking van de gynaecologische staf in het universiteitsziekenhuis van Gondar, Ethiopie. Dit resulteerde in een samenwerkings overeenkomst van 5 jaar. In juni 2015 organiseerden zes leden van de Working Party, samen met de Liverpool School of Tropical Medicine en de lokale partner WorldVision, een gevalideerde skills and drills-training in obstetrische calamiteiten voor verloskundig hulpverleners uit het ziekenhuis en de omliggende klinieken. Het werd een succes. Inmiddels zijn er 2 vervolfbezoeken gebracht en zijn er 8 lokale trainers opgeleid om de calamiteitentraining op regelmatige basis doorgang te laten vinden. Tot nu hebben er 57 lokale staff (verloskundigen en gynaecologen) de cursus voltooid. De cursus van September 2016 werd uitgesteld wegens het sterk negatieve reisadvies door de politieke noodsituatie rondom Gondar (planning nieuwe cursus is maart 2017). Onderdeel van de samenwerking betrof ook de mogelijkheid tot ondersteuning van post-specialty training. Er werden urogynaecologische en oncologische operaties verricht met lokale collega's en onderwijs gegeven in deze vakgebieden voor de betrokken gynaecologen en arts assistenten. In het kader van de derde peiler van de samenwerking werd een workshop operational research georganiseerd, waar in op interactieve wijze lokale clinici werden aangespoord om voor de eigen setting relevante onderzoeksvragen te genereren. Twee nederlandse studenten hebben in samenwerking met de lokale staff hun onderzoeksstage succesvol afgerond (Linda Barry: *Perspectives of Skilled Attendants on the Quality of BEmOC in Gondar, Ethiopia* en Marieke Meulenbeld: *evaluation of introduction of a trianing in emergency obstetric and newborn care in Gondar Ethiopia*). ShareNet (Nederlands kennisplatform voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten) heeft een subsidie toegekend voor het eerste jaar van de samenwerking. Het bedrag werd met name gebruikt om de calamiteitentraining te implementeren.

Zie voor een uitgebreider verslag: NTOG 2016 /07: 353-354

Global Network NVOG

Het NVOG bestuur heeft de wens uitgesproken als beroepsgroep een bijdrage te leveren aan het verbeteren van gezondheid en gezondheidszorg voor vrouwen wereldwijd. Hiertoe is besloten tot het oprichten van een Global Network. Mimosa Bruinooge is aangesteld als projectleider om dit Global

Network vorm te geven. De WPISM&RH levert, als werkgroep binnen de NVOG, een cruciale bijdrage aan de totstandkoming van dit Global Network.

Website

Zie www.safemotherhood.nl

De website is afgelopen jaar verbeterd en ook in het Engels beschikbaar.

Contact

Secretariaat.wp@gmail.com